

## 5.4: Øvelse i farvekodning af kronik af Aydin Soei

---

Formål	<p>Formålet med øvelsen er at analysere en kronik af Aydin Soei med henblik på at forstå hans sociologiske forklaringer på, hvorfor unge radikaliseres.</p> <p>Det er en måde at synliggøre, hvordan Bourdieus og Honneths teorier kan bruges i praksis, og viser samtidig, at farvekodning er et alsidigt værktøj, der fx også kan bruges i arbejdet med sammenligningsopgaver.</p>
Hvornår i forløbet?	<p>Øvelsen kan bruges som en introduktion til farvekodning, eller i forbindelse med sammenligningsopgaver som skriftlig genre.</p> <p>Evt. kan man lade eleverne selv udvikle kategorierne, hvis man ønsker en større udfordring og mere fokus på operationalisering.</p>
Drejebog	<p>Øvelsen varer cirka 30 minutter, længere tid, hvis man ønsker, at eleverne selv skal udvikle kategorierne.</p> <ol style="list-style-type: none"><li><b>1. Introduktion til farvekodning.</b> Første del af kronikken, der er kodet på forhånd, gennemgås fælles</li><li><b>2. Eleverne koder resten af kronikken</b> individuelt eller med sidemanden</li><li><b>3. Klasedialog med gennemgang af kodningen</b> af resten af kronikken, og evt. diskussion om kategorier og/eller kodningen.</li></ol>

Farve	Hovedkode	Underkoder	Definition
Gul	Kulturel kapital	Meget Mellem Lidt	Uddannelseslængde, dannelse, viden mv.
Rød	Social kapital	Meget Mellem Lidt	Sociale netværk og forbindelser
Grøn	Økonomisk kapital	Meget Mellem Lidt	Indtægt, materielle goder
Blå	Habitus	Citater, hvor centrale handlemåder og vaner kommer til udtryk	Vaner og opførsel
Lilla	Anerkendelse i den solidariske sfære	Fuld anerkendelse Manglende anerkendelse	Får man anerkendelse for kompetencer på baggrund af uddannelse mv.
Øvrigt	... fx subkulturer eller globalisering		

## I 2011 mødte jeg gerningsmanden i Mjølnerparken

Jeg tror ikke weekendens attentat havde fundet sted, hvis gerningsmanden ikke havde gennemgået en tilvænning til vold i bandemiljøet.

KRONIKEN 18. FEB. 2015

AYDIN SOEI  
Sociolog

For at forstå, hvad der kunne få den 22-årige Omar Abdel Hamid El-Hussein til brutalt at likvidere to mennesker og såre fem betjente i weekenden, må man forstå det miljø og den forråede subkultur, han var en del af.

Gerningsmanden har ikke modtaget sin træning i brugen af våben, vold og dehumanisering af andre mennesker i Syrien, men derimod i velfærdsstatens udsatte boligområder og via en tilknytning til kriminelle grupperinger, der er mere inspireret af drive by-skyderier og en ghettoidentitet, som det kendes fra amerikanske film, end fra det Mellemøsten, hans forældre er emigreret fra.

Oven på terrorangrebet på Charlie Hebdo i Frankrig afsatte regeringen herhjemme omkring 60 millioner ekstra til bekæmpelse af radikaliserings. De millioner skal bl.a. forhindre unge i at drage i krig i Syrien og Irak og få dem ud af det ekstreme miljø, når og hvis de vender hjem igen.

Som samfund risikerer vi imidlertid at ramme ved siden af i bekæmpelsen af den voldelige radikaliseringsproces, hvis vi fokuserer mere på Syrien og Irak end på de lokale risikofaktorer, der gør, at unge i udsatte boligområder er overrepræsenterede, når det handler om at havne i en kriminel bande eller blive radikaliseret.

Fænomenet radikaliseringsproces defineres oftest som en proces, hvori en person accepterer brugen af vold i et forsøg på at opnå et bestemt politisk eller ideologisk mål og for at omgøre samfundet. Men vi overser potentielt unge som 22-årige Omar Abdel Hamid El-Husseini ved at koncentrere radikaliseringsindsatsen om mennesker, der reelt er i stand til at sætte ord på, hvilket type samfund de ønsker, og ved at overse risikofaktorer som manglende uddannelse og forråede subkulturer i de boligområder, hvor de er opvokset.

Politiet har meldt ud, at den 22-årige har været en del af det københavnske bandemiljø omkring Mjølnerparken, hvor han boede, og at han tidligere er dømt for stump vold og besiddelse af våben. Når man skal kortlægge unge i farezonen for at blive religiøst radikaliseret i en grad, hvor de accepterer terrorangreb, kan man herhjemme med fordel sammenligne med de unge, der tiltrækkes af kriminelle gadebander, der betragter Mjølnerparken og andre udsatte boligområder som deres territorier.

Det er velkendt, at en del af de danske syrienskrigere er tidligere bandemedlemmer, og historien om den 22-årige gerningsmand viser, at det ofte er den hjemlige forråelse, der kommer først, når det drejer sig om tiltrækningen til kriminelle bander og radikaliserede miljøer – ikke den udenlandske påvirkning..

Tilbage i 2011 mødte jeg gerningsmanden, da jeg fulgte en gruppe gadeplansarbejdere i Mjølnerparken, i anledning af at de danske socialarbejdere havde besøg af en sort midaldrende kollega fra Chicago, der i sin ungdom var bandemedlem, og som har siddet inde for manddrab. Rafi Peterson hedder manden, der i dag forsøger at hjælpe folk ud af bandemiljøet i Chicagos mest udsatte boligområder, hvor han selv er opvokset.

I Mjølnerparken stødte vi på en gruppe fra den lokale bande Brothas, der var synligt fascinerede af den amerikanske socialarbejder og af ideen om den amerikanske ghettokultur, som spiller en stor rolle i gadebandernes selvforståelse. Gruppen på 6-8 unge mænd diskuterede den amerikanske rapper Tupac, islam, ghettoer, drive-by-skyderier og fænomenet overlevelse med Rafi Peterson. Vi er i krig og bliver skudt på af vores fjender, forklarede de ham.

Siden bandekonfliktens udspring i efteråret 2008 var der blevet skudt jævnlige i gaderne, og Mjølnerparken var et af de boligområder, som var hårdest ramt af den forråede kultur bag skyderierne. De kriminelle i kvarteret lå ud over Hells Angels i krig med ligesindede gadebandemedlemmer i Blågårdskvarteret og Sjelør, der med jævne mellemrum – enkelte gange med held – forsøgte at likvidere hinanden. Murene i Mjølnerparken var domineret af graffiti med budskaberne 'Død over BGP (Blågårds Plads) og AK81' (Hells Angels' støttegruppe).

Den amerikanske socialarbejder var forbløffet. Da han som barn blev involveret i bandekriminalitet, var det for at skaffe penge til mad, fortalte han, og han anså derudover 'ghettoen' Mjølnerparken som et rent paradys i forhold til the hood, hvor han var opvokset. »Jeg havde ikke noget valg. Det har I«, sagde han og kaldte de brune unge i Danmark, der identificerer sig med den sorte ghettomandsmands lidelseshistorie for » sand niggas«.

»Det er forfærdeligt, at I har importeret den værste del af den amerikanske kultur. Tror I, der finder drive by-skyderiersted i jeres forældres hjemlande, og hvor mange mennesker i Mellemøsten går rundt i sådan noget tøj som jer og barberer al håret af«, spurgte den amerikanske socialarbejder polemisk.

Jeg havde indtil da ageret flue på væggen, men kunne ikke dy mig for et indspark: »Når jeg tager til Iran med min lillebror, der går rundt i store hiphopbukser og kronrager sit hår, kigger min familie chokerede på ham. I Iran er det kun straffefanger, der ser sådan ud, siger de«.

Rafi Peterson stemte i: »Ja, men det er også i fængslerne, at kulturen med kronraget hår og løse bukser er opstået, når det gælder den sorte mand i USA«. Ordvekslingen gjorde, at jeg tiltrak mig ekstra opmærksomhed fra de unge på gaden. Den ene af dem, som jeg tydeligt genkendte fra et foredrag på Rådmandsgades Skole, jeg havde afholdt nogle år forinden, kiggede direkte på mig. »Hvor i byen er du egentlig fra«, spurgte han. »Jeg bor i Rantzausgade«, svarede jeg.

Rantzausgade er den gade i København, hvor der er blevet skudt flest gange i løbet af bandekonflikten, og blandt byens kriminelle bander anses den som et territorium, der tilhører bandemedlemmerne i Blågårdskvarteret, som Brothas dengang bekrigede. Første gang jeg mødte ham var han en skoleelev, der fremstod som en ufarlig grinebider, men indtrykket holdt ikke ved, da jeg stod over for ham i Mjølnerparken, hvor han var omgivet af bandemedlemmer. »Er du fra Pladsen?«, udbrød han og trådte et skridt frem mod mig.

Det samme gjorde den dengang 18-årige Omar Abdel Hamid El-Hussein, som blev dræbt af politiet i weekenden efter sit bestialske attentat på civile. Jeg mærkede samtidig de kommunale socialarbejdere rykke tættere på for at skærme mig, og det lykkedes den ene af dem at overbevise de lokale bandemedlemmer om, at jeg boede i den ende af Rantzausgade, der ligger længst væk fra Blågårds Plads, og at jeg ingen tilknytning havde til deres fjender.

Episoden er sigende for den forråede kultur, der særligt siden bandekonfliktens udspring i efteråret 2008 har inficeret udsatte boligområder. Unge i disse boligområder er blevet taget som gidsler i en territorial kamp mellem kriminelle bander, som har hvervet medlemmer af en 'lillebrorgeneration' ned til 13-14 år som såkaldte soldater og kanonføde.

Selv unge uden relationer til bandekonflikten skulle i denne periode være varsomme med at træde ind i områder som Mjølnerparken, Blågårdskvarteret og Tingbjerg, hvis de selv boede i et kvarter, der husede en rivaliserende gruppe.

Dette betød blandt andet, at familier fra Blågårdskvarteret og Mjølnerparken var afskåret fra at tage deres sønner med, hvis de ville besøge familiemedlemmer og venner i hinandens respektive kvarterer, fordi drenge og unge mænd risikerede tæsk alene på grund af deres bopæl. Mjølnerparken er måske det boligområde i København, hvor forråelsen har været størst.

Lillebrorgenerationen, der var store børn og teenagere, da bandekonflikten brød ud for syv år siden, har gennemlevet en stor del af deres opvækst i et miljø, hvor brugen af vold og skydevåben er eksploderet. Det er denne virkelighed, som den 22-årige gerningsmand Omar Abdel Hamid El-Hussein har været en del af, og det er som en del af denne subkultur og ikke i Syrien, at han har modtaget sin træning udi forråelse og brugen af våben.

Banden Brothas har siden weekendens angreb taget afstand fra den 22-åriges angreb på uskyldige civile og har forklaret, at de for få år siden ekskluderede ham fra fællesskabet, fordi han var for utilregnelig. Men det ændrer ikke ved, at han har haft subkulturelt tilhørsforhold til et kriminelt miljø præget af opskruede machoidealer og et forhold til vold, som vil chokere de fleste danskere.

Han er vokset op som en del af en tabt lillebrorgeneration, der har valgt en forrået gruppeidentitet til som en del af en bande, der i flere tilfælde har taget menneskeliv for at hævne sig på gruppens vegne. Spørgsmålet er, om weekendens attentater ville have fundet sted, hvis ikke gerningsmanden havde gennemgået en gradvis tilvænnning til vold i dette miljø. Jeg tror det ikke.

Bandemedlemmer og radikaliserede unge har oplevelsen af 'modborgerskab' til fælles, hvor de føler, at de skal betale et ekstra gebyr, når det handler om at blive anerkendt som ligeværdige borgere. I denne krænkelserfortælling kan indgå både boligområdet, alderen og kønnet (jeg bliver diskvalificeret, fordi jeg er en ung mand, der bor i en ghetto), hudfarven og religionen samt den sociale position i samfundet.

En social taberposition og opfattelsen af, at man ikke har noget at miste ved at begå kriminalitet, udgør ofte en skillelinje mellem dem, der søger den subkulturelle anerkendelse i grupper, der stiller sig uden for det større fællesskab, og dem, der ikke gør.

En afsluttet skolegang uden de kompetencer, der skal til for at fortsætte med en uddannelse, udgør en kæmpe risikofaktor, i forhold til hvem der ender på en kriminel løbebane. Tosprogede drenge og unge mænd fra landets udsatte boligområder er overrepræsenterede, når det gælder unge uden funktionelle læsekompetencer, og mange søger en subkulturel anerkendelse som kompensation for den taberposition, de havner i.

Når det gælder unge brune bandemedlemmer i landets udsatte boligområder, er det ikke unormalt, at de med den ene hånd sværger til en konservativ fortolkning af islam og en stærk krænkelserfortælling som forfulgt religiøs minoritet, mens de med den anden handler hash, er stærkt antisemitiske og skyder mod rivaliserende bander.

Selv om bandemedlemmernes kriminelle handlinger typisk er motiveret af berigelse og identitetskampe, hvor man bekæmper gruppens fjender, har de oplevelsen af modborgerskab og en social taberposition til fælles med den 22-årige Omar Abdel Hamid El-Husseini og med de unge, der tidligere er dømt for planlægning af terror herhjemme, samt de to franske brødre, der begik terrorangreb mod Charlie Hebdo i Paris.

Hvis vi som samfund skal undgå lignende terroranslag i fremtiden, er det derfor afgørende, at vi supplerer den principielle og til tider banale hyldelse af liberale frihedsrettigheder med en social indsats, hvor vi via folkeskolen, de unges forældre, ordentlige klubtilbud og et løft af lokalområderne bekæmper årsagerne til fortællingen om modborgerskab blandt unge i landets udsatte boligområder.

Vi kan ikke udrydde risikoen for attentatforsøg og angreb på uskyldige, men vi er nødt til at kigge på baggrunden for den stærke fortælling om modborgerskab, der risikerer at udvikle sig til en selvopfyldende profeti. Vi skal bekæmpe denne ved at gøre de unge i landets udsatte boligområder opmærksomme på, at langt de fleste med den samme sociale og boligområdes baggrund som dem selv ender med uddannelser og jobs i bagagen, og at de derfor ikke er undtagelser og mønsterforbrydere, hvis de klarer sig godt i livet.

Det var netop for at bekæmpe de unges indgroede forestillinger, at danske kommunalarbejdere havde inviteret Rafi Peterson til Mjølnerparken. Især gjorde det indtryk, da han spurgte de unge Brothas bandemedlemmer, om de vidste, hvad der skete, hvis man spærrede en stor gruppe rotter ind i en flettet kurv, som man stillede på jorden? Gruppen rystede på hovedet.

»Rotterne gnaver sig vej ud i friheden,« svarede han. »Men hvis man derimod ryster kurven, begynder de at bide hinanden til blods i stedet for at samarbejde om at få deres frihed igen. Det er det, I gør. I skyder på hinanden, selv om I på tværs af territorier lever under samme vilkår. I gør andre til fjender, der har præcis de samme udfordringer som jer selv i stedet for at se det store billede. I skaber fjendebilleder og giver andre skylden for alting, selv om I lever i et helt andet samfund end det, hvor jeg er opvokset. Kig jer omkring, mand, det her er sgu ikke thehoods i Chicago. I lever i et samfund, hvor I reelt har chancen for at skabe jer et godt liv.«

Jeg så forbløffet til. Gennem årene har jeg interviewet og snakket med et utal af unge mænd fra udsatte boligområder, og jeg har aldrig tidligere hørt nogen tale på den måde til de mest forhærdede unge uden at blive mødt af protester. Gruppen stod nærmest som forstenede og nikkede.

Et par år efter sluttede Brothas fred med to rivaliserende bander i København, hvilket har bidraget til, at skudsalverne har lydt stadig sjældnere i gaderne. Skyderier er imidlertid toppen af isbjerget, der vidner om defekter og syge subkulturer i samfundet, som stadig eksisterer i bedste velgående – selv om problemerne for en stund bliver mindre synlige, når de ikke viser sig ved vold.

I weekenden genlød skyderierne i de københavnske gader så igen, og denne gang på en måde, der muligvis vil ændre vores samfund for altid.

Lad os benytte den triste anledning til at bore i, hvordan vi bekæmper oplevelsen af modborgerskab og forråede subkulturer blandt unge mænd i landets udsatte boligområder.